

BİLANÇO

TÜRMOB AYLIK YAYIN ORGANI • SAYI : 170 • ARALIK 2010 5 5.00 TL • ISSN:1307-6620

- *Yeniden vergi affı;
Alacaklar yapılandırılacak*
- *IMF; Türkiye faiz dışı
fazlada ilerleme sağladı*
- *32 bin 500 milyoner
mevduatın yüzde 45'ine sahip*

ISSN 1307-6620

Ekonomik Rapor

TÜRMOB Bas.Yay.Dağ.İşlt. Adına
Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni

Nail SANLI

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Ali Ekber DOĞANOĞLU

Yayın Kurulu

Nail SANLI
Ali E. DOĞANOĞLU
Ahmet FETTAHOĞLU
Yıldız ÖZTÜRK

TÜRMOB

Basın Yayın Dağıtım İşletmesi
tarafından yayınlanmaktadır
Yayın Türü : Yaygın süreli

Yönetim Yeri

Gençlik Caddesi No:107
06570 Anıttepe - ANKARA
Tel: (0.312) 232 50 60 (10 Hat)
Fax: (0.312) 232 50 73
http: www.turmob.org.tr
e-mail:alid@turmob.org.tr

Dizgi - Düzenleme

Tuncay TEKYILDIZ

Baskı

Fersa Matbaacılık Paz.San.Tic.Ltd.Şti.
Ostim 36. Sk. No:5/C-D
Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0.312) 386 17 00 (pbx)

Basım Tarihi : 08 Aralık 2010

Basım Yeri : Ankara
ISSN : 1307-6620

Dergide yayımlanan yazıların yayın hakkı

Bilanço Dergisi'ne aittir.

Kaynak gösterilmeden bir bölümü veya
tamamı alıntı yapılamaz

Vergi affı

Ekonomik gerekçelerle sık sık vergi affı çıkarılması veya bir anda vergisel anlamda değişikliklere gidilmesi, mükellefleri vergi yasalarına uymamaya yöneltmektedir.

Hükümet yaklaşan seçimler öncesi geçmiş dönemlerde de olduğu gibi yine geniş kapsamlı vergi affını ve çeşitli alacakların yeniden yapılandırılmasını gündemine aldı. Düzenleme çok geniş bir alanda alacakların yeniden yapılandırılmasını ve matrah artırımını getiriyor.

Bu denli sık aralıklarla vergi affının çıkması, zaten vergi ödemek istemeyen mükellefleri cesaretlendirmekte ve vergiye karşı direnç oluşturmaktadır.

Ödenemeyen vergi alacaklarının bir kısmını kısa zamanda tahsil etmek, vergi yargısının yükünü azaltmak, ekonomik krizlerin işletmeler üzerindeki tahribatını azaltmak, temiz bir sayfa açmak gibi ilk bakışta anlamlı bazı gerekçelerle çıkarılan vergi aflarının en büyük zararı; vergilemede adalet ilkesi üzerinde yapmış olduğu telafisi zor tahribattır. Vergi afları, vergisini zamanında ödemiş olan mükellefleri son derece rahatsız edici niteliktedir.

Vergi affı gibi haksız ve adaletsiz uygulamaların sürekli gündeme gelmemesi ve seçim vaatlerine dönüşmemesi için Anayasa'da düzenleme yapılmalı ve hiçbir şekilde vergi affı yapılmayacağı

teminatı mükelleflere verilmelidir. Af

beklentisi böylece kırılmalıdır. Aksi

takdirde her af, yeni af

beklentilerini de beraberinde

getirecektir. Kayıtdışılık teşvik

edilmiş olacak, vergi

tahsilatı güçleşecektir.

Dergimizin bu sayısında

da ilgi ile okuyacağınızı

umduğumuz haber ve

araştırmalara yer

verdik.

Gelecek sayımızda

buluşmak dileğiyle...

Nail SANLI / Genel Başkan

Yeniden vergi affı; Alacaklar yapılandırılacak

Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ile vergi ve gümrük vergisi alacaklarında 31 Temmuz 2010'dan, Sosyal Güvenlik Kurumu primlerinde Haziran 2010 ve öncesi dönemi kapsayacak şekilde yeniden yapılandırılacak. Kamuya olan borçların asıl tutarlarında indirimde gidilmeyecek, asıl alacağın reel değeri korunarak borçlar yeniden hesaplanacak ve belirli bir plan dahilinde ödeme gerçekleştirilecek.

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun Tasarısı'nın vergi ve gümrük vergisi alacaklarında 31 Temmuz 2010'dan, Sosyal Güvenlik Kurumu primlerinde Haziran 2010 ve öncesi dönemi kapsayacağını açıkladı. Kamuya olan borçların asıl tutarlarında indirime gidilmediğini ifade eden Babacan, yaptıkları çalışmanın

asıl alacağın reel değerini koruyacak şekilde borçların yeniden hesaplanacağı ve belirli bir plan dahilinde ödemenin gerçekleştirileceği bir düzenleme olduğunu söyledi.

Devlet Bakanı Ali Babacan, Tasarısı'da vatandaşla kamu kesimi arasındaki birikmiş borç alacak meselelerini mümkün olduğunca geniş bir şekilde ele aldıklarını belirterek, kamuya olan borçların asıl tutarlarında herhangi bir indirim

yapmadıklarının altını çizdi. Asıl alacağın reel değerini koruyacak şekilde borçların yeniden hesaplanması ve belirli bir plan dahilinde ödenmesini sağlayacak şekilde bir düzenleme yaptıklarını kaydeden Babacan, Maliye Bakanlığı, Gümrük Müsteşarlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), il özel idareleri, büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idareleri, Yurtkur, TRT, KOSGEB, TOBB ve OSB'lerin kapsama girdiğini

açıkladı. Vergi ve gümrük vergileri açısından 31 Temmuz 2010'dan önceki alacakların kapsama girdiğini açıklayan Babacan, beyana dayanan vergilerde 31 Temmuz 2010 tarihine kadar verilmesi gereken beyannamelerin, 2010 yılına ilişkin 31 Temmuz 2010 tarihinden önce tahakkuk eden emlak vergisi, çevre temizlik vergisi, motorlu taşıtlar vergisinin kapsama dahil olduğunu aktardı.

Babacan, SGK primi alacakları açısından Haziran 2010 ve önceki aylara ait işveren ve sigortalılara ilişkin sigorta priminin, emeklilik keseneği ve kurum karşılığı işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek priminin de yapılandırılan alacaklar içinde yer aldığını bildirdi. Babacan, isteğe bağlı sigortalılar ve topluluk sigortalarına ilişkin primlerin, yaşlılık, emekli aylığı ve malullük aylığı bağlandıktan sonra sigortalı sayılmasını gerektirir nitelikteki kendi nam ve hesabına bağımsız çalışanların aylığından kesilmesi veya kendisince ödenmesi gereken SGK destek primlerin ve SGK tarafından takip edilen damga vergisi, özel işlem vergisi, eğitime katkı payının da 30 Haziran 2010'a kadar olan dönemle sınırlandırıldığını ifade etti. Babacan, 30 Haziran 2010 tarihine kadar bitirilmiş özel nitelikteki

inşaatlar ile ihale konusu işlere ilişkin eksik işçilik tutarı üzerinden hesaplanan sigorta priminin ve 31 Temmuz 2010 tarihine kadar işlenen fiillere ilişkin idari para cezalarının da bu çerçevede değerlendirileceğini ifade etti.

Babacan elektrik ve su alacakları açısından 31 Temmuz öncesi ödenmesi gerekenler yeniden yapılandırmadan yararlanacağını söyledi. TOBB ve bağlı odaların aidatları açısından hazırlanan tasarruflarının yürürlüğe girmesinden önce ödenmesi gereken aidatların kapsamda olduğunu belirten Babacan, diğer alacaklar açısından 31 Temmuz 2010 tarihi itibarıyla vadesi geldiği halde kanun yürürlüğe girdiği tarihte ödenmemiş olanların gireceğini kaydetti.

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, yeniden yapılandırma kapsamında vergi borçlarının kredi kartından taksitle ödenebileceğini açıkladı. Yeniden yapılandırılan alacakların ödemelerinin, peşin olabileceği gibi, toplam 36 ayda 18 taksitle de yapılabileceğini belirten Bakan Babacan, peşin ödemelerde ödenecek tutarda bir artırım yapılmayacağını, taksitle ödemelerde ise taksitlerin ödeme süresine bağlı olarak belli bir katsayıda artırılarak tahsil edileceğini vurguladı.

Babacan, yeniden yapılandırmada ödemelerin zamanında yapılmasının önemli olduğunu vurgulayarak, kanundan yararlanmanın diğer bir şartının ise cari dönem vergi ve prim ödeme yükümlülüklerinin gününde yerine getirilmesi olduğunu söyledi.

6 taksitte 12 ayda yapılacak ödemelerde 1,05 katsayısının esas alınacağını açıklayan Babacan, 9 taksitte 18 ayda yapılacak ödemelerde 1,07, 12 taksitte 24 ayda yapılacak ödemelerde 1,10, 18 taksitte 36 ayda yapılacak ödemelerde 1,15 katsayısının esas alınacağını kaydetti.

Bir takvim yılında en fazla 2 taksidin süresinde ödenmemesine izin verildiğine dikkat çeken Babacan, süresinde ödenmeyen taksidin, son taksidi izleyen ayın sonuna kadar ödenebileceğini bildirdi. Babacan, ödenmeyen taksidin gecikme zammı ile birlikte tahsil edileceğinin altını çizdi. Kanundan yararlanmanın bir diğer şartının ise, cari dönem vergi ve prim ödeme yükümlülüklerinin gününde yerine getirilmesi olduğunu söyleyen Babacan, cari yükümlülükler açısından da 1 takvim yılında en fazla 2 defa ihlal hakkı verildiğini vurguladı.

Babacan Tasarı'yla getirilen im-

kânları şöyle sıraladı: “İhtilafli alacakların ihtilafına son verilerek tahsilâtının hızlandırıyoruz. Kanundan önce başlamış inceleme ve tarhiyat işlemlerinin tamamlanması sonucunda tarh edilecek vergiler için de Kanundan yararlanma imkânı getiriyoruz. Matrah ve vergi artırımı, stok beyanı ve kayıtların düzeltilmesi, yapılandırılan alacakların taksitle ödenmesi, süresinde ödenemeyen taksitlerin belli şartlarla ödenmesine izin verilmesi tasarıyla getirilen imkânlar arasında yer alıyor.”

Varlık Barışı'yla ilgili olarak son dönemde bir takım taleplerin geldiğini açıklayan Devlet Bakanı Ali Babacan, Tasarı'yla Varlık Barışı'nda yeni bir kapı açmayacaklarını ifade etti. Babacan, Tasarı'da yapılanın Varlık Barışı Kanunu kapsamında bildirim ve beyanda bulunmakla birlikte çeşitli nedenlerle Kanunun sağladığı imkânlardan yararlanamayanlara ilave bir hak tanınması olduğunu belirtti. Babacan, yurt dışında bulunan

varlıklarını süresi içinde Türkiye'ye getiremeyenler ile süresi içinde sermaye artırımında bulunmayanlara ve tarh edilen vergileri vadesinde ödemeyenlere Varlık Barışından yararlanabilmeleri için ilave süre verileceğini açıkladı.

Devlet Bakanı Ali Babacan, Kesinleşmiş Kamu Alacaklarında; alacak asıllarının tamamı, SGK tarafından uygulanan idari para cezalarının yüzde 50'si, alacak aslına bağlı olmayan cezaların yüzde

50'si, gecikme faizi, gecikme zammı

ve gecikme cezası yerine güncelleme oranı (TEFE/ÜFE) esas alınarak belirlenecek tutarın ödeneceğini bildirdi. Vergi aslına bağlı olarak kesilen cezaların tamamının, para cezalarının kalan yüzde 50'sinin, gecikme cezası, gecikme zammı, gecikme faizi gibi fer'i alacakların tamamının tahsilinden vazgeçileceğini kaydeden Babacan, TEDAŞ, TRT, KOSGEB ve OSB alacaklarında da aynı kurların uygulanacağını altını çizdi.

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, ihtilafli kamu alacaklarında; ihtilafın bulunduğu safhaya göre; alacak asıllarının yüzde 50'si veya yüzde 20'si; asla bağlı olmayan cezaların yüzde 25'i veya yüzde 10'u; gecikme faizi ve gecikme zammı yerine güncelleme oranı (TEFE/ÜFE), esas alınarak hesaplanacak tutar ödeneceğini bildirdi. Vergi aslına bağlı olarak kesilen vergi cezalarının tamamı ile gecikme cezası, gecikme zammı, gecikme faizi, faiz gibi fer'i alacaklardan vazgeçileceğini kaydeden Babacan, "SGK'nın prim alacak asıllarında ise herhangi bir indirim yapılmayacak, idari para cezalarının yüzde 25'i ile gecikme zammı ve gecikme cezası yerine güncelleme oranı (TEFE/ÜFE), esas alınarak

belirlenecek tutar ödenecektir" dedi.

Babacan'ın açıkladığı Tasarı'ya göre inceleme ve tarhiyat safhasındaki alacaklarda başlanılmış olan vergi incelemeleri ile takdir, tarh ve tahakkuk işlemlerine devam edilecek. Bu işlemlerin tamamlanmasından sonra; tarh edilen verginin yüzde 50'si, gecikme faizi yerine güncelleme oranı (TEFE/ÜFE) esas alınarak hesaplanacak tutar, ödenecek, kalan alacak asılları ve vergi cezaları ile gecikme faizi gibi fer'i alacaklardan vazgeçilecek.

Pişmanlıkla veya kendiliğinden beyanname veren mükelleflerin, tahakkuk eden; vergilerin tamamını, pişmanlık zammı, gecikme faizi yerine güncelleme oranı (TEFE/ÜFE) esas alınarak hesaplanacak tutarı ödemeleri halinde vergi cezalarının, pişmanlık zammının, gecikme faizinin tahsilinden vazgeçilecek. Gümrük vergileri için de aynı esaslar öngörüldü. Emlak vergisi bildirimini süresinde vermemiş olan mükelleflere bildirimde bulunma imkânı verilirken, vergilerin tamamı, gecikme faizi yerine güncelleme oranı (TEFE/ÜFE), esas alınarak hesaplanacak tutarın, ödenmesi şartıyla, bu vergiye bağlı gecikme faizi ve vergi cezalarının tahsilinden vazgeçildi.

Mükelleflerin 2006 ila 2009 yıllarında beyan ettikleri; gelir vergisi, kurumlar vergisi, gelir stopaj vergisi, katma değer vergisi, matrahlarını kanunda öngörülen oranlarda artırmaları ve belli bir oranda vergi ödemeleri koşuluna bağlı olarak bu vergi türlerinden inceleme ve tarhiyata muhatap olmamaları yönünde düzenleme yapıldı. Bunun 2004 yılında yapılan uygulamaya paralel bir düzenleme olduğunu belirten Babacan, işletmede bulunduğu halde kayıtlarda yer almayan malların kayda alma imkânı getirildiğine işaret etti. Babacan, bununla, kayıtlarda yer aldığı halde işletmede yer almayan mallar ve kasa mevcutları için düzeltme imkânı sağlandığını söyledi.

Tasarıyla işletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan malları kayda alma, kayıtlarda mevcut olduğu halde işletmede yer almayan mallar ile kasa mevcutları için düzeltme işlemleri yapma imkânı getiriliyor. Mükelleflerin beyan ettikleri bu değerler üzerinden belirli bir oranda vergi ödemeleri halinde herhangi bir vergi ve ceza uygulanmayacağına ilişkin düzenleme yapılarak işletme kayıtlarının gerçek duruma uygun hale getirilmesi sağlanacak.

IMF, Türkiye faiz dışı fazlada ilerleme sağladı

IMF G-20 “Karşılıklı Değerlendirme Süreci” raporunda, finansal sektörün onarımı ve reforma tabi tutulmasının, reel ekonomik etkinliklere desteğin kapasitesini artırmak ve gelecekteki finansal krizin risklerini hafifletmek suretiyle, güçlü ve sürdürülebilir büyümeye önemli bir katkı sağlayabileceğini belirtti. Raporda Türkiye’ye ilişkin “Türkiye faiz dışı dengede kötüleşmeyi geri çevirmede, her ne kadar son iyileşmenin büyük bölümü dönemsel koşullardaki iyileşmeyi yansıtırsa da, ilerleme sağladı” denildi.

IMF G-20 Zirvesi ile ilgili yayınladığı bir raporda “Türkiye faiz dışı dengede kötüleşmeyi geri çevirmede, her ne kadar son iyileşmenin büyük bölümü dönemsel koşullardaki iyileşmeyi yansıtırsa da, ilerleme sağladı” ifadesini kullandı. IMF G-20 “Karşılıklı Değerlendirme Süreci” raporunda, finansal sektörün onarımı ve reforma tabi tutulmasının, reel ekonomik etkinliklere desteğin kapasitesini artırmak ve gelecekteki finansal krizin risklerini hafifletmek

suretiyle, güçlü ve sürdürülebilir büyümeye önemli bir katkı sağlayabileceğini belirtti.

IMF Seul’deki G20 Zirvesi ile ilgili “Karşılıklı Değerlendirme Süreci” raporu yayınladı. IMF uzmanlarının G-20 ekonomi politikalarını değerlendirdikleri raporun ana mesajları şöyle özetlendi:

“-Belirli bir ilerleme sağlanmasına karşın Liderlerin uzlaştığı güçlü, sürdürülebilir ve dengeli bir büyüme hedeflerinin karşılanmasına yö-

nelik önemli politika zorlukları sürüyor.

-Gözden geçirilmiş G-20 çatısı üzerine temellenen büyüme sonuçları hedeflerle büyük ölçüde uyumlu, fakat geçmiş toparlanma dönemleriyle karşılaştırıldığında belirgin biçimde iyimser kalıyor.

-Cari işlem dengelerinde, kriz öncesi düzeylerle karşılaştırıldığında yeniden genişleme beklentisiyle birlikte, dış dengenin yeniden sağlanması konusunda sınırlı ilerleme sağlandı.

-Mali tahminler geniş ölçüde Toronto taahhütleri karşılama yolunda, fakat büyümede duraksama gerçekleşirse, konsolidasyon riski bulunuyor.

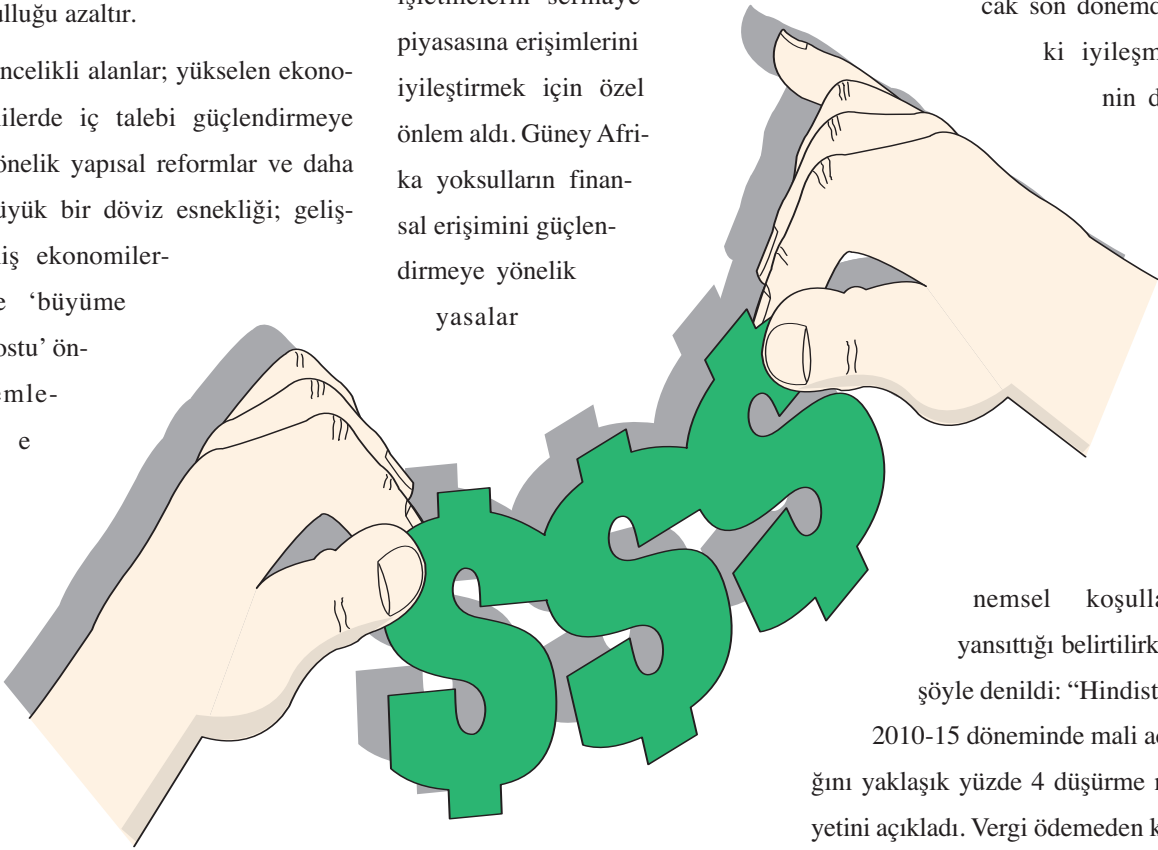
-Öncelikli alanlara odaklanmış ek kolektif eylemler büyüme için çözümler, işsizliği düşürür ve yoksulluğu azaltır.

Öncelikli alanlar; yükselen ekonomilerde iç talebi güçlendirmeye yönelik yapısal reformlar ve daha büyük bir döviz esnekliği; gelişmiş ekonomilerde 'büyüme dostu' önlemler

bölümünde "Kimi yükselen ekonomilerde, reformlar aynı zamanda, ekonomik büyüme destek kapasitesinin artırılması için, finansal sektörün genişletilmesi ve derinleştirilmesini de hedefledi" denildi ve şöyle devam edildi: "Çin küçük ve orta boy işletmelerin sermaye piyasasına erişimlerini iyileştirmek için özel önlem aldı. Güney Afrika yoksulların finansal erişimini güçlendirmeye yönelik yasalar

ve İspanya) ekonomik büyümeyi artırmayı hedefleyen finansal sektör önlemleri küçük ve orta boy işletmelerin krediye erişimlerini kolaylaştırmaya odaklandı."

Raporda, Türkiye'nin faiz dışı fazladaki kötüleşmeyi geriye çevirmede başarı elde ettiği ancak son dönemdeki iyileşmenin dö-

dayanan ek mali konsolidasyon; üretim kapasitesinde hızlı artış sağlamak için üye ülkeler bazında (IMF üyeleri) emek ve üretim piyasası reformlarını içeriyor."

IMF'nin G-20 zirvesi raporunda Türkiye'den de söz edildi. Raporun, "Finansal Sektör Politikaları"

getirdi, finansal sektörde rekabeti ve etkinliği iyileştiriyor. Meksika da daha iyi bir finansal eğitimiyle birlikte finansal hizmetlere erişimi iyileştirmeyi hedefliyor. Endonezya ve Türkiye dâhil diğer yükselen ekonomilerde de erişimi güçlendirmeye yönelik önlemler yürürlüğe konuluyor. Gelişmiş ekonomilerde (örneğin İtalya

nemsel koşulları yansıttığı belirtilirken şöyle denildi: "Hindistan 2010-15 döneminde mali açığını yaklaşık yüzde 4 düşürme niyetini açıkladı. Vergi ödemedi kaçınmaya hitap eden önlemler ilk aşamada sonuç verdi ancak önlemlerin tam sonucu açıklanmış değil. Meksika akaryakıt dışı vergi tabanını genişletiyor ve sübvansiyonları azaltıyor. Güney Afrika, toparlanmada sağladığı ilerlemeyi hesaba katarken, 2012-13'te açığını yüzde 3 azaltmayı hedefliyor. Türkiye faiz dışı dengede kötüleşmeyi geri çevirmede, her ne kadar son

iyileşmenin büyük bölümü dönemsel koşullardaki iyileşmeyi yansıtsa da, ilerleme sağladı.”

IMF uzmanları G-20 “Karşılıklı Değerlendirme Süreci” raporunda, finansal sektörün onarımı ve reforma tabi tutulmasının, reel ekonomik etkinliklere desteğin kapasitesini artırmak ve gelecekteki finansal krizin risklerini hafifletmek suretiyle, güçlü ve sürdürülebilir büyümeğe önemli bir katkı sağlayabileceği belirtildi, “G-20 ülkeleri finansal sektörlerinde yaptıkları reformlarda, bu hedeflerle uyumlu olarak ilerleme sağladılar” denildi. Uzmanlar, “Ancak, krizin yol açtığı zararların onarımı dâhil, arta kalmış kırılganlıklara hitap eden ve ilan edilmiş mutabakatlarla önlemlerin hızlı şekilde yerine getirilmesi gerekiyor” görüşünü dile getirdi.

Dünya Bankası, OECD, Dünya Ticaret Örgütü ve Uluslararası Çalışma Örgütü, Seul’deki G-20 zirvesi sırasında liderlere ortak hazırladıkları bir rapor sundu. Raporunda açık piyasaların büyümenin desteklenmesi ve istihdam yaratmada kilit rol oynadığı belirtilirken “açık piyasa” koşulunun, ticaretten sağlanacak yararları geniş biçimde paylaşılacak istihdam ve sosyal koruma politikaları dâhil, uygun tasarlanmış iç politikalarla tamamlanması gerektiği bildirildi.

Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü,

Uluslararası Çalışma Örgütü ve OECD tarafından ortak hazırlanan bir raporda açık piyasaların, büyümenin desteklenmesi ve istihdam yaratmada kilit rol oynadığı belirtildi.

Seul’de düzenlenen, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’ın da katıldığı G-20 ülkeleri zirvesi sırasında liderler ve diğer katılımcılara Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü, Uluslararası Çalışma Örgütü ve OECD tarafından hazırlanan ortak bir rapor sunuldu. “İstihdam ve Büyümenin Ticaretten Yararlanması” başlıklı raporda “açık piyasa” koşulunun, ticaretten sağlanacak yararları geniş biçimde paylaşılacak istihdam ve sosyal koruma politikaları dâhil, uygun tasarlanmış iç politikalarla tamamlanması gerektiği bildirildi.

Rapor, kriz sırasında birçok hükümet tarafından alınmış bulunan geçici teşvik önlemleri gevşetilirken, daha açık bir mal ve hizmet ticaretinin, dünya ekonomisi için bir teşvik oluşturabileceğini savundu. Dünya ekonomisinin dört büyük çatı kuruluşunun ortak raporunda özetle şu görüşler dile getirildi:

“-Ticaret ekonomik toparlanmaya katkıda bulunuyor. Ancak birçok ülkedeki kalıcı yüksek işsizlikle birlikte hükümetler, korumacılığa karşı direnmeli. Doha Kalkınma Gündemi’nin başarılı sonuçları hü-

kümetlerin korumacılığa karşı çıkmasını sürdürdüklerine ve ticaret yoluyla büyüme, kalkınma ve istihdam yaratmak için yeni fırsat arayışlarına girdiklerine yönelik olumlu sinyaller gönderiyor.

-Ekonomik kriz açık ekonomilerin dış şoklardan nasıl etkilendiklerini gösterdi. Ancak ticarete açıklık, ekonomiler sınırlı iç talebe daha az bağlı olur ve adaptasyon yetenekleri artarken onların daha hızlı toparlanmalarına da yardımcı olur.

-Büyümeğe ve istihdamı sürdürülebilir temelde desteklemeye yönelik açık ticaret için, uyum sorununa seslenen tamamlayıcı politikalar ve elde edilen yararın dağıtım kaygısı, artan uluslararası rekabetin bir sonucu olarak işlerini kaybedebilecek işçilere yardımcı olmak için gerekli. Uygun önlemler, istikrarlı makroekonomik politikalar; etkin emek piyasası ve sosyal güvenlik politikaları, eğitime yatırım ve gelişmekte olan ülkelerde ihracat sektörünün geliştirilmesini içeriyor.

-Açık bir piyasa, ülkeleri kendi yerel ekonomilerinin kısıtlamalarından kurtarır, daha verimli olmayı teşvik eder, teknolojik ilerlemenin gelişip yaygınlaşmasına yardımcı olur. Bunlar üretkenlik ve yaşam standartlarında uzun vadeli kazanımların ana kaynaklarıdır.”

Türkiye GSYH gelişiminde ilk 12'de

IMF verilerine göre Türkiye, bu yılın sonunda Çin, ABD, Brezilya ve Japonya gibi dünya devleriyle birlikte GSYH'sini en fazla artıran ülkeler arasında yer alacak. AB ülkelerini geride bırakan Türkiye, ekonomik krize rağmen yıl sonunda 114,6 milyar dolar artışla GSYH'sini en fazla artıran 12'inci ülke olacak.

Uluslararası Para Fonu (IMF) verilerine göre Türkiye, bu yılın sonunda Çin, ABD, Brezilya ve Japonya gibi dünya devleriyle birlikte Gayri Safi Yurtiçi Hasılasını (GSYH) en fazla artıran ülkeler arasında yer alacak. Yurt içi hasıla artışında AB ülkelerini geride bırakan Türkiye, ekonomik krize rağmen yıl sonunda 114,6 milyar dolar artışla GSYH'sini en fazla artıran 12'inci ülke olacak.

Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) tahminlerine göre, Türkiye'nin geçen yıl 614 milyar 466 milyon dolar olan GSYH'si, bu yılın sonunda

cari fiyatlarla 729 milyar 51 milyon dolara ulaşacak.

Yıl sonunda GSYH'sini en fazla artıracak ülke Çin olacak. Çin, geçen yıl 4 trilyon 984 milyar 731 milyon dolar olan GSYH'sini 760 milyar 402 milyon dolar artırarak, 5 trilyon 745 milyar 133 milyon dolara çıkaracak. Çin'in ardından GSYH'sini en fazla artıracak ikinci ülke ise 505 milyar 134 milyon dolarlık artışla ABD olacak. Bu ülke, geçen yıl 14 trilyon 119 milyar 50 milyon dolar olan GSYH'sini 2010 yılının sonunda 14 trilyon 624 milyar 184 milyon dolara yükseltecek.

Son dönemde yükselen ekonomilerden olan Brezilya da 449 milyar 489 milyon dolarlık artışla bu yılın sonunda 2 trilyon 23 milyar 528 milyon dolarlık GSYH'ye sahip olacak.

Ekonomide dünya ikinciliğindeki sırasını Çin'e kaptıran Japonya, GSYH'sini 322 milyar 3 milyon dolar artırarak 5 trilyon 390 milyar 897 milyon dolarlık yurt içi hasılaya ulaşacak. Dünya ekonomisine yön veren ülkelerden Rusya ise geçen yıla göre 245 milyar 20 milyon dolar artışla 1 trilyon 476 milyar 912 milyon dolarlık yurt içi hasılaya sahip olacak.

Kanada, GSYH'sini 227 milyar 598 milyon dolar, Avustralya 225 milyar 476 milyon dolar, Hindistan 193 milyar 77 milyon dolar, Endonezya 155 milyar 682 milyon dolar, Kore 153 milyar 744 milyon dolar, Meksika 129 milyar 232 milyon dolar artıracak. Böylece Kanada yıl sonunda 1 trilyon 563 milyar 664 milyon dolar, Avustralya 1 trilyon 219 milyar 722 milyon dolar, Hindistan 1 trilyon 430 milyar 20 milyon dolar, Endonezya 695 milyar 59 milyon dolar, Kore 986 milyar 256 milyon dolar, Meksika ise 1 trilyon 4 milyar 42 milyon dolarlık yurt içi hasılaya sahip olacak.

2023 yılında dünyanın en büyük 10

ekonomisi içinde yer almayı hedefleyen Türkiye ise Güney Kore ve Meksika'nın ardından yurt içi hasılasını en fazla artıran 12'inci ülke olacak. Geçen yıl 614 milyar 466 milyon dolar GSYH'ye sahip olan Türkiye, GSYH'sini 114 milyar 585 milyon dolar artıracak. Türkiye yıl sonunda 729 milyar 51 milyon dolar yurt içi hasılaya ulaşacak.

Küresel krizin en fazla etkilediği AB ülkelerinin büyük çoğunluğunun ise ekonomileri yıl sonunda küçülecek. Ekonomisi en fazla küçülecek AB ülkesi yurt içi hasılası 100 milyar 939 milyon dolar azalacak olan Fransa olacak.

Fransa'nın 2009 yılında 2 trilyon

656 milyar 378 milyon dolar olan yurt içi hasılası, bu yılın sonunda 2 trilyon 555 milyar 439 milyon dolara gerileyecek. GSYH'si en fazla gerileyecek olan ikinci AB üyesi ülke ise İspanya olacak. İspanya ekonomisi yıl sonunda 93 milyar 110 milyon dolarlık gerilemeyle 1 trilyon 467 milyar 889 milyon dolardan 1 trilyon 374 milyar 779 milyon dolara düşecek.

GSYH'si 81 milyar 577 milyon dolar gerileyecek İtalya da yurt içi hasılası en fazla azalacak üçüncü ülke olacak. İtalya'nın geçen yıl 2 trilyon 118 milyar 264 milyon dolar olan GSYH'si 2 trilyon 36 milyar 687 milyona düşecek.

AB ülkeleri arasında sadece 5 ülke GSYH'sini artıracak. Toplam 27 AB ülkesinden sadece İsveç, İngiltere, Polonya, Macaristan ve Çek Cumhuriyeti yurt içi hasılasını artıracak. Geri kalan 22 ülkenin ise GSYH'si geçen yıla göre gerileyecek. Yurt içi hasılasını en fazla artıran AB üyesi ülke İngiltere olacak. Bu ülke, yurt içi hasılasını 79 milyar 709 milyon dolar artıracak ve 2 trilyon 258 milyar 565 milyon dolarlık GSYH'ye sahip olacak.

IMF tahminlerine göre, Gayri safi yurt içi hasılasını bu yılın sonunda 2009 yılına göre en fazla artıracak ilk 20 ülke şöyle sıralandı:

(Milyon dolar)			
ÜLKELER	2009	2010	ARTIŞ
1. ÇİN	4,984,731	5,745,133	760,402
2. ABD	14,119,050	14,624,184	505,134
3. BREZİLYA	1,574,039	2,023,528	449,489
4. JAPONYA	5,068,894	5,390,897	322,003
5. RUSYA	1,231,892	1,476,912	245,020
6. KANADA	1,336,066	1,563,664	227,598
7. AVUSTRALYA	994,246	1,219,722	225,476
8. HİNDİSTAN	1,236,943	1,430,020	193,077
9. ENDONEZYA	539,377	695,059	155,682
10. KORE	832,512	986,256	153,744
11. MEKSİKA	874,810	1,004,042	129,232
12. TÜRKİYE	614,466	729,051	114,585
13. İNGİLTERE	2,178,856	2,258,565	79,709
14. GÜNEY AFRİKA	287,219	354,414	67,195
15. SUUDİ ARABİSTAN	376,268	434,440	58,172
16. KOLOMBİYA	232,403	283,109	50,706
17. TAYLAND	263,979	312,605	48,626
18. TAYVAN	378,524	426,984	48,460
19. ARJANTİN	310,057	351,015	40,958
20. ŞİLİ	161,621	199,183	37,562

OECD;

Türkiye ekonomisindeki gelişmeler olumlu

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) tarafından yayınlanan Ekonomik Görünüm Raporunda Türkiye ekonomisinde gözlemlenen gelişmeler konusunda dikkat çekici ölçüde iyimser bir değerlendirmeye yer verildi.

Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) Ekim ayında yayınlanmış olan Ekonomik Görünüm Raporunda, Türkiye'nin küresel kriz sürecinde canlı seyreden hanehalkları tüketim talebi ve sağlıklı bilançolara sahip bankacılık sistemi sayesinde, ekonomik büyümesini daha da güçlendirerek sürdüreceği ve 2010 yılında yüzde 5'in üstünde büyüme gerçekleştirecek tek Avrupa ülkesi olacağı belirtiliyordu. Rapora göre, küresel ticaret hacminin giderek olağan seyrine kavuşması ve uluslararası sermaye hareketlerinin canlanması ile ekonomik büyüme sürecinin daha da

güç kazanması bekleniliyor. IMF Raporunda Avrupa'nın yeni yükselelen piyasa ekonomileri genelinde büyüme hızı 2010 ve 2011 yılları için sırasıyla yüzde 3.7 ve yüzde 3.1 olarak tahmin edilirken, Türkiye için bu rakamlar yüzde 7.8 ve yüzde 3.6 olarak veriliyordu. Yine Rapor aynı yıllar itibarıyla, cari işlemler hesabı açığının GSYH'ya olan oranını yüzde (-) 5.2 ve yüzde (-) 5.4, TÜFE oranını yüzde 8.7 ve yüzde 5.7, ve işsizlik oranını da yüzde 11.0 ve 10.7 olarak vermektedir.

OECD'nin Raporunda, Türkiye'nin bu yıl yüzde 8.2 oranında büyüyeceği, büyüme hızının 2011

ve 2012 yıllarında ise yüzde 5.3 ve yüzde 5.4 oranında gerçekleşeceği tahmininde bulunuluyor. Raporda özetle aşağıda belirtilen görüşlere yer veriliyor.

2009 yılının ikinci yarısında başlayan ekonomik büyüme süreci, krizi izleyen dönemde ihracat hacminin, tüketim ve yatırım talep düzeylerinin giderek toparlanması suretiyle, güçlü konumunu 2010 yılında da sürdürmüştür. Yılın ilk yarısında canlı iç ve dış talep GSYH'da hızlı bir büyüme sağlanmasında temel rol oynarken, düşük sermaye maliyetleri (düşük kur ve faiz hadleri) yatırım talebinde güçlü bir tırmanmayı beraberinde ge-

tirmiştir. Tüketici ve iş alemleri güvenciliğine ilişkin göstergeler, beyaz eşya talebi ve konut sektöründeki yatırım hacmi iç talebin yılın ikinci yarısında da güçlü biçimde seyrettiği yolundaki görüşü doğrulamaktadır. Bununla birlikte ihracat hacmi ile sınıai üretim düzeyini büyüme hızları, ekonomik faaliyet hacminde gözlemlenen genişlemede önümüzdeki dönemde bir yavaşlama meydana geleceğinin işaretini verecek şekilde yavaşlama göstermiştir.

İhracatçılar fiyatlandırma dışı alanlarda rekabet güçlerini arttırmaya ve yeni pazarlara girmek suretiyle satış alanlarını çeşitlendirmeye devam etmişlerdir. Hızlı büyüme gösteren Asya ülkeleri ile Orta-Doğu ekonomilerinin toplam ihracat

içindeki paylarında yükselme meydana gelmiştir. Bununla beraber TL.'nin değer kazanımı ve yüksek enflasyon düzeyi ihracatçıların kar marjlarını ve Pazar paylarını düşürmüştür. Buna mukabil iç piyasaya dönük hizmet talebi canlılığını korumakta olup, toplam istihdam hacmi 2009 yılı ortası ile 2010 yılı ortası arasındaki dönemde yüzde 6 oranında genişleme sergilemiştir. İşgücü arzındaki hızlı büyümeye rağmen işsizlik haddi düşmüştür de, halen yüzde 11'in üzerindedir.

Ekonomik faaliyet hacmindeki toparlanma ile birlikte cari işlemler hesabı açığı büyümüştür. Cari açığın GSYH'ya olan oranının 2010 yılında yüzde 5'in üzerinde gerçekleşmesi beklenmektedir. Açık bü-

yük ölçüde portföy borçlanmaları ve banka mevduatları gibi kısa vadeli sermaye girişleri ile bu güne kadar kolaylıkla finanse edilebilmiştir. Toplam yabancı sermaye girişleri 2010 yılı ilk yarısı GSYH tutarının yüzde 9'una yaklaşmıştır.

Dolaylı vergilerde yapılan önemli artırımların ve gıda fiyatlarındaki oynamaların yukarı yönlü baskısına rağmen 2010 yılında enflasyon haddi cüzi de olsa düşüş sergilemiştir. Mamafih çekirdek enflasyon haddine ilişkin göstergeler halen oldukça düşük seviyesini korumakta olup, yıl sonu itibarıyla yüzde 7,5 oranındaki enflasyon beklentisi, Merkez Bankasının yüzde 6,5 (+)(-) % 2,0 oranındaki enflasyon bandının içinde kalmaktadır.

Talep, Hasıla ve Fiyatlar

	2009*	2009	2010	2011	2011
	Milyar TL				
Özel tüketim	681.5	-2.2	6.3	4.6	5.6
Kamu Tüketimi	140.2	7.8	0.1	4.4	4.8
Gayrisafi Sabit Ser. Yat.	160.7	-19.1	25.3	13.4	12.2
Nihai Yurtiçi Talep	982.3	-4.3	8.56	6.2	6.8
Stok Değişimi	-18.5	-2.3	0.5	0.4	0.0
Mal ve Hizmet İhracatı	221.4	-5.3	7.1	5.8	8.2
Mal ve Hizmet İthalatı	232.6	-14.3	14.1	11.5	12.9

	2009*	2009	2010	2011	2011
	Milyar TL				
Net Mal ve Hizm. İhracatı	-11.2	2.8	-1.8	-1.7	-1.7
GSYH (piyasa fiyatlarında)	952.6	-4.8	8.2	5.3	5.4
Deflatör		5.3	7.1	6.2	5.7
<i>Tüketici Fiyat Endeksi</i>		6.3	8.5	6.7	6.4
<i>İşsizlik Haddi</i>		13.7	12.0	11.7	11.0
<i>Cari İşlemler Hesabı/GSYH</i>		-2.2	-5.1	-5.7	-6.3

(*) OECD Raporunda 2007 yılı için verilmiş olan değerler güncellenmiştir.

OECD Raporunda makroekonomik politika alanında küresel krize karşı, bir taraftan ekonomik faaliyet hacmini desteklemek amacıyla genişletici para politikası yürütülürken aynı zamanda içerde ve uluslararası ortamda güvenilirliğin idame ettirilebilmesini teminen daraltıcı nitelikli bir kamu maliye politikası izlendiği ve 2010 yılı ortalarından itibaren Merkez Bankasının tedrici bir biçimde, kriz döneminde genişletilmiş olan likiditeyi daraltıcı önlemleri devreye soktuğu hususlarına işaret edilmiştir.

Ekim ayında açıklanmış olan Orta Vadeli Programda 2010 yılı genelinde Bütçe Açığı/GSYH oranı olarak yüzde 4.0 hedefinin alınmış ve yılın ilk yarısında bütçe açığının yaklaşık yüzde 3.0 oranında ger-

çekleşmiş olduğuna işaret edilen Rapora göre bu durum yılın sonlarına doğru harcamaların arttırılabileceği izlenimini vermektedir. Bu yaklaşım yavaşlayan ihracatın etkilerini yumuşatma çabası anlamına gelebilir görüşü ortaya konularak, yetkililerin, Program döneminde iç ve dış talep arasında zaten genişlemiş olan ayrışmanın daha da büyümesine yol açacak politikalarından kaçınmaları gerektiği vurgulanmaktadır.

Rapora göre önümüzdeki dönemde reel efektif kurun (TL.'nin) daha da değer kazanması güçlü bir olasılıktır. Reel sektörde istihdam maliyetini azaltacak yeni yapısal reformların bu durumun yaratacağı baskıyı (cari işlemler hesabı) azaltacağı görüşü ortaya konularak,

özellikle asgari ücret düzeyi tespitinde bölgesel farklılaştırmaya gidilmesinin yeni istihdam olanakları yaratılmasına olumlu katkıda bulunacağı hususu dile getirilmektedir.

Raporun son bölümünde, ihracat, tüketim ve yatırım faaliyetleri hacminin daha da toparlanmasıyla Türkiye ekonomisinin önümüzdeki yakın dönemde hızlı bir büyüme sergileyeceği ifade edilmekte olup, bununla beraber ekonomik faaliyet hacminin dış ortama (uluslararası) ve ihracat sektörünün performans düzeyine karşı yüksek derecede duyarlılık taşıdığı ve bu iki alanda da risklerle karşı karşıya bulunduğu belirtilmektedir.

32 bin 500 milyoner mevduatın yüzde 45'ine sahip

Yurtiçi ve yurtdışı yerleşiklerden oluşan milyonerlerin bankalarda tuttukları mevduat 48 milyar 683 milyon TL'lik artış gösterdi. Son 9 aylık dönemde milyonerler kulübündeki mudiler arasına bin 350 kişi eklenirken, milyonerlerin bankalarda tuttukları mevduatta 35 milyar 269 milyon TL'lik artış yaşandı.

Türk bankacılık sisteminde Eylül itibariyle 573 milyar 19 milyon TL'ye ulaşan mevduatın yüzde 45'inin milyoner hesaplarında tutulduğu belirlendi. Yurtiçi ve yurtdışı yerleşiklerden oluşan 32 bin 526 milyoner mudi hesabında, toplam 256 milyar 917 milyon TL bulunuyor. Son bir yılda milyonerlerin hesabında tutulan mevduat 48 milyar 683 milyon TL artarken, milyoner mudi sayısı 3 bin 102 kişi arttı. Son 9 ayda ise milyoner sayısı bin 350 kişi artarken,

aynı dönemde milyonerlerin bankalarda tuttuğu toplam mevduat ise 35 milyar 269 milyon TL'lik artış gösterdi.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) Eylül ayı İnteraktif Aylık Bülten verilerine göre, bankacılık sektörü genelindeki Türkiye'nin toplam mevduatının 573 milyar 19 milyon TL olduğu belirlendi. Toplam mevduatın 553 milyar 215 milyon TL'sinin yurt içi yerleşiklere, 19 milyar 803 milyon TL'sinin ise yurtdışı yerleşiklere ait olduğu

öğrenildi. Eylül itibariyle, yurtiçi yerleşiklere ait mevduat hesaplarının yüzde 44'ünü 1 milyon TL'nin üzerindeki hesaplar oluşturdu. Eylül itibariyle yurtiçinde yerleşiklerin bu mevduat hesaplarında tuttuğu para 244 milyar 914 milyon TL olurken, 1 milyon TL üzeri hesaba sahip olan mudi sayısı ise 31 bin 595 oldu. Yurtiçinde bulunan milyoner sayısı son bir yıl içinde 3 bin 39 kişi artarken, sahip oldukları mevduat toplamı ise 44 milyar 156 milyon TL artış gösterdi. Türkiye'nin (yurtiçi)

milyoner mudi sayısında son 9 ayda ise bin 354 kişilik artış yaşanırken, mudilerin hesaplarında tuttukları para ise 31 milyar 433 milyon TL arttı.

bin TL'ye kadar, 3 milyon 63 bin 763 hesapta 10-50 bin TL arası, 1 milyon 86 bin 95 hesapta 50-250 bin TL arası, 164 bin 29 hesapta 250 bin-1

Yurtdışında yerleşik 931 milyonerin sahip olduğu mevduat toplamı ise Eylül ayı itibariyle 12 milyar TL'yi aştı. Yurtdışı yerleşiklere ait 1 milyon TL üzerindeki mevduat hesapları, yabancılara ait toplam mevduatın yüzde 61'ini oluşturdu. Böylece Eylül itibariyle yurtiçi ve yurtdışı milyonerlerin sayısı 32 bin 526 oldu. Söz konusu mevduat hesaplarındaki para ise 256 milyar 917 milyon TL'ye ulaştı. Son bir yılda yerli ve yabancı mil-

yoner mudilerin sayısı yaklaşık 3 bin 102 kişi, hesaplarındaki mevduat ise 48 milyar 683 milyon TL artış gösterdi. Son 9 ayda ise yurtiçi ve yurtdışındaki milyoner sayısı bin 350 kişi artarken, aynı dönemde milyonerlerin bankalarda tuttuğu toplam mevduat ise 35 milyar 269 milyon TL'lik artış gösterdi.

Eylül ayı itibariyle yurtiçi ve yurtdışı yerleşiklerin sahip olduğu 48 milyon 921 bin 124 hesapta 10

milyon TL arası mevduat bulunduğu tespit edildi. Sırasıyla bu hesaplarda, 32 milyar 324 milyon TL, 81 milyar 300 milyon TL, 119 milyar 173 milyon TL, 83 milyar 305 milyon TL olduğu belirlendi. Böylece, milyonerlerle birlikte Türkiye'de 101 milyon 745 bin 39'u yurtiçi yerleşiklerin, 614 bin 887'si yurtdışı yerleşiklerin olmak üzere toplam 102 milyon 359 bin 926 mevduat hesabı bulunduğu görüldü.

1 milyon TL üzeri mevduat hesapları

	Mevduat Toplamı (milyon TL)	Yıllık Değ. (%)	Mudi Sayısı	Yıllık Değ. (%)
Yurtiçi yerleşikler	244.914	21,9	31.5950	10,6
Yurtdışı yerleşikler	12.003	60,5	931	7,3
Yurtiçi ve yurtdışı yerleşik	256.917	23,4	32.526	10,5

Türkiye insani gelişimde 83'üncü sırada

UNDP tarafından hazırlanan İnsani Gelişim Endeksi'nde Türkiye, 169 ülke arasında 83. sırada yer alarak 'yüksek insani gelişme' gösteren ülkeler arasına girdi. Türkiye'nin insani gelişimde OECD ve AB standartlarına yaklaşabilmesi için çabalarını doğumda yaşam beklentisini ve ortalama eğitim süresini artırmaya yönlendirmesi gerekiyor.

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) Türkiye Daimi Temsilcisi Shahid Najam, UNDP tarafından Kasım 2010'da hazırlanan İnsani Gelişim Endeksinde (İGE) Türkiye'nin, 0.679'luk bir değerle 169 ülke arasında 83'üncü sırada yer alarak 'Yüksek İnsani Gelişim' gösteren ülkeler

arasına girdiğini bildirdi. Najam, "Türkiye'nin İGE'de ülkeyi OECD ve AB standartlarına yaklaştırabilecek daha üst sıralara ulaşabilmesi için çabalarını doğumda yaşam beklentisini (2010'da 72.2 yıl) ve ortalama eğitim süresini (2010'da 6.5 yıl) artırmaya yönlendirmesi gerekiyor" dedi.

Shahid Najam, konuşmasında en-

dekse ilişkin şu bilgilere yer verdi: "UNDP tarafından Kasım 2010'da düzenlenen İGE'de, Türkiye, 0.679'luk bir değerle 169 ülke arasında 83'üncü sırada yer alarak 'Yüksek İnsani Gelişim' gösteren ülkeler arasına girmiştir. Türkiye, sıralamada AB ülkeleriyle AB'ye aday olan diğer ülkeler ile Ekonomik İşbirliği ve Kalkın-

ma Teşkilatı (OECD) ülkelerinin ortalamasının altında yer aldı.

Ayrıca Türkiye gibi yüksek insani gelişme kategorisinde yer alan ve (satın alma gücü paritesine göre) kişi başına düşen gayri safi milli gelir seviyesi Türkiye'nin altında olan Bulgaristan, Letonya ve Romanya gibi ülkeler, ortalama eğitim süresi ve beklenen yaşam süresi ortalamaları sayesinde Türkiye'ye kıyasla daha üst sıralarda yer aldı. Benzer biçimde Türkiye, AB'ye aday dört ülke ile tüm OECD ülkeleri arasında sıralamada en altta yer aldı."

Najam,

İGE'nin hesaplanmasında milli gelirin yanı sıra ülkelerin sağlık ve eğitim düzeylerine ilişkin temel verilerin de kullanıldığını dile getirerek, şöyle devam etti: "Son 30 yılda milli gelirden yaşanan yüzde 112'lik artışla Türkiye ekonomik büyüme anlamında kayda değer kazanımlar elde etti ve bu durum gayri safi milli gelire yansdı. Ancak İGE'nin hesaplanma-

sında milli gelirin yanı sıra ülkelere ilişkin temel veriler de kullanılıyor. Türkiye'nin İGE'de ülkeyi OECD ve AB standartlarına yak-

laştırabilecek daha üst sıralara ulaşabilmesi için çabalarını doğumda yaşam beklentisini (2010'da 72.2 yıl) ve ortalama eğitim süresini (2010'da 6.5 yıl) artırmaya yönlendirmesi gerekiyor."

Shahid Najam, raporun tamamının incelendiğinde, bölgeler arasında ciddi anlamda sosyal gelişme ve refah düzeyleri arasında farklılık

la-
r ı n
bulun-
duğunun görüleceğini ifade ederek, "Bu farklılıkların giderilmesinde bizler daima sizlerin yanında olmak istiyoruz ve gerekli eksikliklerin giderilmesi için elimizden gelen yardımı sizler için yapmaya çalışacağız" dedi.

Türk halkı konuta doydular

2010 yılı üçüncü döneminde, konut satışlarında bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde -25,21 oranında düşüş gerçekleşti. Özellikle büyük şehirlerde konut satışlarında önemli gerilemeler yaşandı.

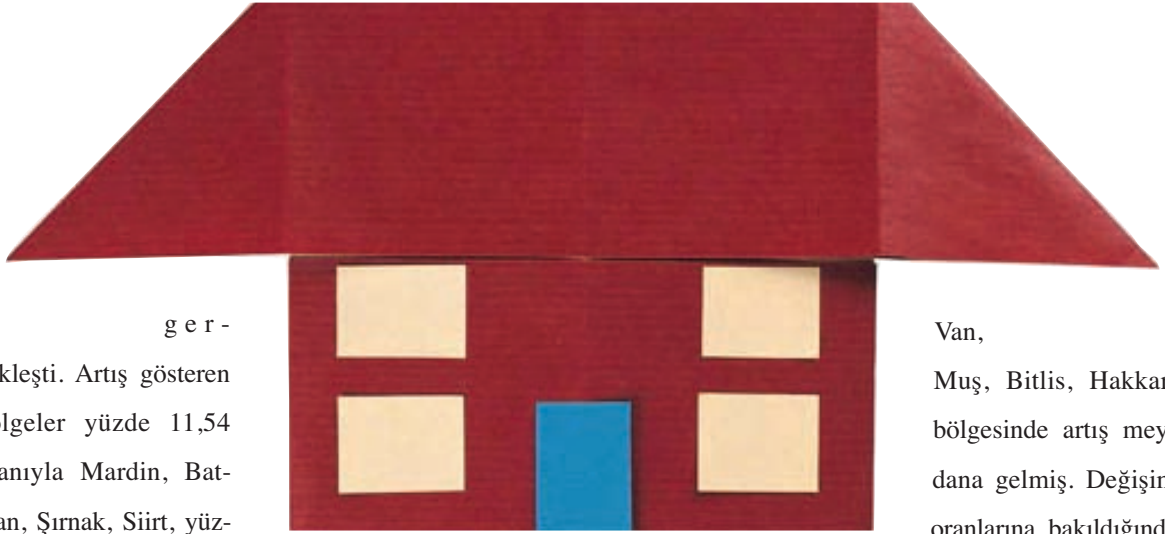
Türkiye İstatistik Kurumu Konut Satış İstatistikleri Bültenine göre, 2010 yılı üçüncü döneminde, 83.697 konut satış sonucu el değiştirmiş ve Türkiye genelinde bir önceki üç aylık döneme göre yüzde -7,28 oranında düşüş gerçekleşmiştir. Bir yıl önceki aynı dönemle karşılaştırıldığında ise konut satışlarındaki gerileme yüzde -25,21 oldu.

2010 yılı üçüncü döneminde (Tem-

muz-Ağustos-Eylül), konut satışlarında bir önceki döneme göre en yüksek artış yüzde 30,22 oranı ile Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir bölgesinde gerçekleşti. Bir önceki döneme göre yüksek artış gösteren diğer bölgeler sırasıyla, yüzde 26,11 ile Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan, yüzde 18,07 ile Konya, Karaman, yüzde 16,50 ile Samsun, Tokat, Çorum, Amasya ve yüzde 12,92 ile Mardin, Batman, Şırnak, Siirt bölgeleri. Aynı

dönemde konut satışlarında bölge düzeyinde bir önceki döneme göre en fazla azalış gösteren bölgeler ise sırasıyla; yüzde -24,04 ile İstanbul, yüzde -15,07 ile Şanlıurfa, Diyarbakır, yüzde -12,31 ile Ankara, yüzde -11,10 ile Antalya, Isparta, Burdur ve yüzde -10,55 ile Adana, Mersin bölgeleridir.

2010 yılı üçüncü döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre konut satışlarında 3 bölgede artış olurken, diğer 23 bölgede düşüş

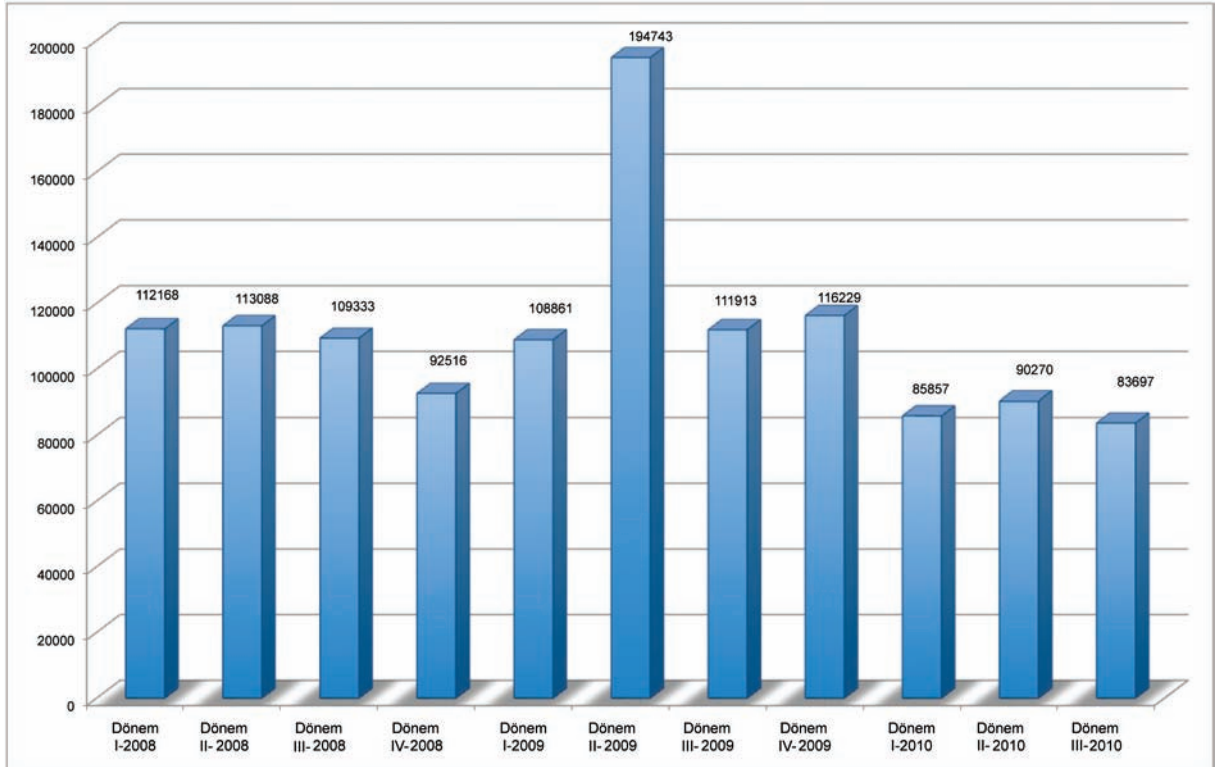

gerçekleşti. Artış gösteren bölgeler yüzde 11,54 oranıyla Mardin, Batman, Şırnak, Siirt, yüzde 6,01 oranıyla Van, Muş, Bitlis, Hakkari ve yüzde 0,26 oranıyla Bursa, Eskişehir, Bilecik bölgeleridir. Yüksek düşüş gösteren bölgeler sırasıyla; yüzde -48,20 ile Erzurum, Erzincan, Bayburt, yüzde -

38,19 ile Ankara, yüzde -35,98 ile İzmir ve yüzde -34,43 ile Zonguldak, Karabük, Bartın bölgeleri. 4 dönemlik ortalamalara göre değişimlere bakıldığında ise konut satış sayılarında sadece %5,24 oranı ile

Van, Muş, Bitlis, Hakkari bölgesinde artış meydana gelmiş. Değişim oranlarına bakıldığında yüksek düşüş gösteren bölgeler; Erzurum, Erzincan, Bayburt yüzde -39,99, İstanbul yüzde -35,53, Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan yüzde -32,32 ve İzmir yüzde -29,36 oranlarıyla sıralandı.

Dönemli Konut Satış Sayıları (TÜRKİYE)

Dış ticaret açığı artıyor

Türkiye'nin ihracatı, ocak-ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 11,4 artarak 92 milyar 709 milyon dolara yükseldi. İthalat yüzde 30,5 artarak, 147 milyar 821 milyon dolara ulaştı. Dış ticaret açığı yüzde 83,1 artışla 55,1 milyar dolara çıktı. Ekim'de dış ticaret açığı yüzde 136.4 artışla 2 milyar 677 milyon dolardan 6 milyar 328 milyon dolara çıktı.

Türkiye'nin, bu yılın Ocak-Ekim dönemindeki ihracatı, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 11,4 artarak, 92 milyar 709 milyon dolara yükselirken, ithalatı yüzde 30,5 artarak 147 milyar 821 milyon dolara ulaştı.

Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) açıkladığı ekim ayı geçici dış ticaret istatistiklerine göre, ocak-ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre, dış ticaret açığı yüzde 83,1 artarak 55 milyar 112 milyon dolara yükseldi.

Geçen yılın Ocak-Ekim döneminde yüzde 73,4 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı da bu yılın aynı döneminde yüzde 62,7'ye geriledi. Geçen yılın Ocak-Ekim döneminde 83 milyar 185 milyon dolarlık ihracat, 113 milyar 291 milyon dolarlık ithalat yapılmıştı. 2009 yılı Ocak-Ekim döneminde dış ticaret açığı 30 milyar 106 milyon dolar, ihracatın ithalatı karşılama oranı da yüzde 73,4 düzeyindeydi.

Ekim ayında ihracat geçen yılın aynı ayına göre 8.8 artışla 10 milyar 982 milyon dolar olurken, ithalat

ise geçen yılın aynı ayına göre yüzde 35.5 artarak 17 milyar 310 milyon doları buldu. Böylece Ekim'de dış ticaret açığı yüzde 136.4 artışla 2 milyar 677 milyon dolardan 6 milyar 328 milyon dolara çıktı. Ekim'de ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 79'dan yüzde 63.4 düzeyine indi.

İhracat 2010 yılının ilk 10 ayında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 11.4 artarak 92 milyar 709 milyon dolara, ithalat yüzde 30.5 artarak 147 milyar 821 milyon dolara yükseldi. Aynı dönemde dış ti-

caret açığı yüzde 83.1 artışla 30 milyar 106 milyon dolardan 55 milyar 112 milyon dolara çıktı. Bu dönemde ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 62.7'ye geriledi.

Ocak-Ekim döneminde geçen yılın aynı dönemine göre ihracat yüzde 11.4 artarak 83 milyar 185

milyon dolardan 92

milyar 709 milyon dolara yük-

seldi. Aynı

dönemde it-

thalat yüz-

de 30.5

artarak 113

milyar 291

milyon dolardan

147 milyar 821 mil-

yon dolara çıktı. Dış

ticaret açığı yüzde

83.1 artışla 55

milyar 112 mil-

yon dolar oldu. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise yüzde

73.4'ten yüzde 62.7'ye düştü.

İhracat Temmuz, Ağustos ve Eylül

aylarının ardından, Ekim ayında da

tek haneli artış gösterdi. Ekim

ayında ihracat geçen yılın aynı ayına

göre yüzde 8.8 artarak 10 milyar

982 milyon dolar oldu. TÜ-

İK'in revize ettiği rakamlara göre

2010 yılı Ocak ayında ihracat ge-

çen yılın aynı ayına göre yüzde 0.7,

Şubat'ta yüzde 2 gerilemişti. Mart

ayında yüzde 21.2 artış gösteren

ihracat, Nisan'da yüzde 24.3, Ma-

yas'ta yüzde 33.3, Haziran'da 14.5

artmıştı. Haziran'da ihracat artış hızında

yaşanan gerileme, Tem-

muz'da da sü-

Ekim'de ithalat geçen yılın aynı

ayına göre yüzde 35.5 artarak 17

milyar 310 milyon dolara yükseldi.

İthalat 2010 yılı Ocak ayında yüzde

25.9, Şubat'ta 29.8 oranında artış

göstermişti. Mart ayında yüzde

42.7 artış gösteren ithalat, Ni-

san'da yüzde 47.6'lık artış hızını

yakalamıştı. Mayıs ayında

artış hızı gerileyerek yüzde

35.5'e inen ithalat,

bu eğilimi Hazi-

ran'da da sürdür-

erek yüzde

21.8 olmuştu.

Temmuz'da it-

thalat artışı yüz-

de 24.9'a, Ağus-

tos'ta 20.4'e,

Eylül'de yüzde

25.2'ye çıkmıştı.

Ekim'de dikkat

çekici gelişmeler-

den biri ise ihracatın

ithalatı karşılama oranında

yaşanan gerileme oldu.

Ekim'de ihracatın ithalatı karşı-

lama oranı yüzde 79'dan yüzde

63.4'e düştü.

Türkiye'nin ithalatının yüzde

70'den fazlasını oluşturan ara malı

ithalatı, ocak-ekim döneminde

yüzde 31,6 artarak 106 milyar 60

milyon dolara ulaştı.

TÜİK'in ekim ayı itibariyle geçici

dış ticaret verilerine göre, 2010

rerek,
y ü z d e

5.7'lere in-

mişti. Ağustos'ta ihracat

artışında hızlanma dikkat çekse de,

ihracat yüzde 8.7'lik artışla tek ha-

nede kalmıştı. Eylül'de yüzde 5.1

olarak gerçekleşmişti. TÜİK'in re-

vizyon öncesinde açıkladığı Eylül

ayı ihracat artışı yüzde 5.5 düzeyin-

deydi.

Ocak-Ekim döneminde sermaye (yatırım) malları ithalatı da yüzde 27,8 artarak, 21 milyar 845 milyon dolara yükseldi. Tüketim malları ithalatında da yüzde 29,1 artış gözlemlendi. Bu kalemde ithalat, 19 milyar 504 milyon dolar oldu.

Ocak-ekim döneminde en yüksek ithalat, içinde petrolün de bulunduğu "mineral yakıtlar ve yağlar" (30 milyar 640 milyon dolar) faslında görüldü. Bunu, 16 milyar 733 milyon dolar ile "kazan makine ve cihazlar, aletler ve bunların aksam-parçaları", 13 milyar 123 milyon dolar ile "demir ve çelik", 11 milyar 782 milyon dolar ile "elektrikli makina ve cihazlar", 10 milyar 59 milyon dolar ile "motorlu kara taşıtları" izledi.

Söz konusu dönemde en fazla ithalat artışı, "hava taşıtları, uzay araçları, aksam ve parçaları"nda meydana geldi. Bu kalemde artış, yüzde 116,2'ı (1 milyar 892 milyon dolar) buldu.

Ekim ayı özelinde bakıldığında da en fazla ithalat yapan kalemlerde değişiklik gözlenmedi. "Mineral yakıtlar ve yağlar"da ithalat, 3 milyar 560 milyon dolar, "kazan, makine ve cihazlar, aletler ve bunların aksam-parçaları"nda 1 milyar 878 milyon dolar, "motorlu kara taşıtları"nda 1 milyar 466 milyon dolar,

"demir ve çelik"te 1 milyar 396 milyon dolar ve "elektrikli makine ve cihazlar"da 1 milyar 387 milyon dolar oldu.

İhracat kalemlerine bakıldığında da, ocak-ekim döneminde 92 milyar 709 milyon dolarlık ihracatın, yüzde 92,7'sini imalat sanayi ürünleri meydana getirdi.

Geçen sene 78 milyar 128 milyon dolar olan imalat sanayi ürünlerindeki ihracat, bu sene yüzde 10 arttı ve 85 milyar 922 milyon dolara ulaştı.

Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü ihracatı da söz konusu dönemde, yüzde 75,8 artışla 1 milyar 265 milyon dolardan 2 milyar 224 milyon dolara yükseldi. Tarım ve ormancılık ürünleri ihracatı da yüzde 19,7 artarak, 3 milyar 896 milyon dolara çıktı. Balıkçılık alanında ise yüzde 22,9 gerileme görüldü. Geçen sene 158,7 milyon dolar olan balıkçılık ihracatı, 122,3 milyon dolara geriledi.

Ekim ayında ihracat, imalat sanayi ürünlerinde 10 milyar 169 milyon dolar, tarım ve ormancılıkta 492,3 milyon dolar, madencilik ve taşocakçılığında 260,1 milyon dolar, balıkçılıkta 16,7 milyon dolar oldu.

Ülkeler bazında değerlendirmede, ithalatta Rusya Federasyonu, ihracatta Almanya öne çıkıyor. Ocak-

ekim döneminde, Almanya'ya yapılan ihracat 9 milyar 323 milyon dolar oldu. Onu sırasıyla İngiltere (5 milyar 791 milyon dolar), İtalya (5 milyar 371 milyon dolar), Fransa (4 milyar 970 milyon dolar) ve Irak (4 milyar 780 milyon dolar) izledi.

Ekim ayında da sıralama büyük ölçüde değişmedi. Almanya'ya ihracat, 1 milyar 206 milyon dolar, İngiltere'ye 762 milyon dolar, İtalya'ya 656 milyon dolar, Irak'a 557 milyon dolar ve Fransa'ya 524 milyon dolar oldu. İthalatta Rusya Federasyonu hem ocak-ekim, hem de ekim ayı özelinde başı çekti. Rusya Federasyonundan yapılan ithalat yılın 10 ayında 17 milyar 189 milyon dolara ulaştı. Çin 13 milyar 911 milyon dolar ile ikinci, Almanya 13 milyar 704 milyon dolarla üçüncü, ABD 9 milyar 451 milyon dolarla dördüncü ve İtalya 8 milyar 199 milyon dolarla beşinci sırada yer aldı.

Ekim ayında söz konusu ülkelerden sırasıyla Rusya Federasyonundan 1 milyar

920 milyon dolar, Çin'den 1 milyar 625 milyon dolar, Almanya'dan 1 milyar 589 milyon dolar, ABD'den 1 milyar 38 milyon dolar ve İtalya'dan 949 milyon dolar ithalat gerçekleştirildi.

Dünya Ekonomisi

Avrupa Birliği'nin borç krizi

Yunanistan'la başlayan ve İrlanda'yla devam eden borç krizi Portekiz ve İspanya'yı da etkilemeye başladı. Bu dört ülkeden en az borcu olan ülke Portekiz, en borçlusu ise İspanya.

Yunanistan'ın borç krizinden kurtulmak için Avrupa Birliği (AB) ve Uluslararası Para Fonu'ndan (IMF) yardım almasından sonra İrlanda da kaçınılmaz olarak aynı yola başvurdu.

Bankacılık sektörünü kurtarmak için büyük miktarda kredi desteği sağlaması nedeniyle bütçe açığı kapatılamaz boyutlara ulaşan İrlanda, AB ve IMF'den yardım talebinde bulundu.

Uluslararası şirketleri cezbeden düşük kurumlar vergisi, konut ve

finans sektöründeki hızlı gelişmenin katkısıyla hızla büyüyen ve bir zamanlar "Kelt Kaplanı" olarak adlandırılan İrlanda'ya yapılacak yardımın miktarı henüz kesinleşmese bile ekonomistler 80-90 milyar Euro'luk bir paketten söz ediyorlar.

Yunanistan ve İrlanda'dan sonra yardım için sıraya girecek diğer ülkelerin Portekiz ve İspanya olacağı tahminleri yapılıyor. Bu dört ülke içinde en fazla kamu borcuna ve en fazla işsizlik oranına İspanya, en büyük bütçe açığına Yunanistan sahip bulunuyor.

2008 yılındaki küresel finansal krizden önce büyümesinin büyük bölümünü konut ve finans sektöründeki patlamaya borçlu olan İrlanda'da, daha sonra konut fiyatlarının finansal krizin de etkisiyle yüzde 50-60 oranında değer kaybetmesi konut kredilerinin büyük bölümünü yapılandıran bankaların ciddi oranda zarar etmesine yol açtı.

Hükümetin bankaları kurtarmak için aktardığı 45 milyar Euro tutarındaki kaynak, bütçe açığının hızla büyümesine yol açtı. İrlanda'nın geçen yıl gayri safi yurtiçi hasılası-

nın (GSYH) yüzde 14,4 oranındaki bütçe açığının bu yıl GSYH'nin yüzde 32'sine ulaşacağı öngörülmüyor. Vergi gelirlerinin de hızlı biçimde gerilediği ülkede işsizlik oranı büyürken, İrlanda'nın ikinci dip resesyon deneyimi yaşayabileceği tahmin ediliyor.

Euro Bölgesi'nin diğer sorunlu ülkesi Yunanistan'da ise borç sorununun, AB ve IMF'nin Mayıs ayında bu ülke için hazırladığı üç yıl süreli 110 milyar Euro'luk yardım paketiyle çözülmüş görünüyor. Yunanistan'da hükümet, bu yardım karşılığında bütçe açığını azaltmak için uygulamaya koyduğu tasarruf önlemleri kapsamında emekli maaşları ve çalışanların ücretlerinde kesintiye gitti, vergileri artırdı.

Yunanistan, 110 milyar Euro'luk yardım paketinden şimdiye kadar 29 milyar Euro aldı.

İrlanda'dan sonra "sıradaki gözüyle bakılan" Portekiz'in bütçe açığı İrlanda'ya göre düşük olsa bile, kamu borcu seviyesi oldukça yüksek seyrediyor. Bütçe açığını azaltmak için tasarruf önlemleri almada yeterli kadar hızlı hareket etmemekle eleştirilen Portekiz, Temmuz-Eylül döneminde yüzde 0,4 büyüme kaydetti.

İşsizlik oranının yüzde 11 seviyesinde seyrettiği Portekiz'de, Euro'nun değerinin yüksek olması turizm sektörünü ve Çin'in son 10 yıldaki hızlı büyümesi özellikle

tekstil sektörü olmak üzere imalat sektörünü olumsuz etkilemiş bulunuyor.

İrlanda gibi İspanya'nın da son yıllarda hızlı büyümesine ciddi katkı sağlayan inşaat sektörü, aynı zamanda ülkenin ekonomik sorunlarının temel unsuru oldu. Küresel finansal krizle birlikte konut sektöründeki hızlı gerileme İspanya'da ekonomik krizin derinleşmesine yol açarken, işsizlik oranı yüzde 20,8'e kadar yükseldi.

Bu ülkeler içinde toplam kamu borcu en fazla olan ülke İspanya. Dünya Bankası'nın verilerine göre bu yıl ikinci çeyrek sonu itibarıyla İspanya'nın 2 trilyon 165,9 milyar dolar borcu bulunuyor. İrlanda'nın borcu 2 trilyon 131,2 milyar dolar, Yunanistan'ın 532,9 milyar ve Portekiz'in borcu ise 497,7 milyar dolar seviyesinde seyrediyor.

AB istatistik kurumu Eurostat'ın verilerine göre, AB'nin 25'inci büyük ülkesi İrlanda'da 2009 yılında bütçe açığı GSYH'nin yüzde 14,4'ü (22 milyar 958 milyon Euro) olurken, bu oran Yunanistan'da yüzde 15,4 (36 milyar 150 milyon Euro), İspanya'da yüzde 11,1 (117 milyar 306 milyon Euro) ve Portekiz'de ise yüzde 9,3 (15 milyar 701 milyon Euro) oldu.

AB'nin 5'inci büyük ülkesi İspanya'da Eylül ayı itibarıyla işsizlik oranı yüzde 20,8 seviyesinde bulunurken, İrlanda'da bu oran 14,1,

AB'nin 13'üncü büyük ekonomisi Yunanistan'da yüzde 12,2 ve 17'inci büyük ekonomisi Portekiz'de yüzde 10,6 oldu.

IMF verilerine göre, küresel finansal krizin etkili olmaya başladığı 2008 yılında işsizlik oranı İspanya'da yüzde 11,3 iken, Yunanistan'da yüzde 7,6, İrlanda'da yüzde 6,3, Portekiz'de yüzde 7,7 seviyesindeydi.

IMF'nin Ekim ayında açıklanan "Dünya Ekonomik Görünümü Raporu"na göre, satın alma paritesine göre (SGP) 2008 yılında GSYH'si 336,6 milyar dolar olan Yunanistan'ın bu yıl GSYH'sinin 322,5 milyar dolar olması bekleniyor. Yunanistan'ın GSYH'sinin 2008 yılındaki seviyesine 337,7 milyar dolarla 2013 yılında ulaşacağı tahmin ediliyor.

İrlanda'nın GSYH'si 2008 yılında 184,9 milyar dolar iken bu yıl bu rakamın 173,6 milyar olacağı öngörülüyor. İrlanda'nın GSYH'si iki yıl önceki seviyesine 186,7 milyar dolarla 2012 yılında ulaşacak. İspanya'nın iki yıl önceki GSYH'si 1 trilyon 397,3 milyar dolar iken, bu yıl bu rakamın 1 trilyon 364,4 milyar dolar olması bekleniyor. İspanya'nın GSYH'si 2012 yılında 1 trilyon 435,5 milyar dolara ulaşarak, 2008 yılındaki seviyesini geçecek. Portekiz'in 2008 yılında 245 milyar dolar olan GSYH'si ise bu yıl 245,8 milyar dolar olacak.

TÜFE sabitledi, ÜFE geriledi

Kasım ayında Üretici Fiyatları Genel Endeksinde bir önceki aya göre yüzde -0,31 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 7,47, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 8,17 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 8,27 artış gerçekleştirdi. Aylık değişim tarım sektöründe yüzde -4,25, sanayi sektöründe ise yüzde 0,63 olarak gerçekleşti. ÜFE sonuçları sanayinin alt sektörleri bazında değerlendirildiğinde en yüksek aylık artış yüzde 4,77 ile ham petrol ve doğalgaz çıkarımı alt sektöründe yaşandı. 779 maddeden 382 maddenin ortalama fiyatlarında artış gerçekleşti.

Kasım ayında Tüketici Fiyatları Genel Endeksi bir önceki aya göre yüzde 0,03, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 6,72, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 7,29 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 8,59 artış gerçekleştirdi. Ana harcama grupları itibarıyla bir ay önceye göre en yüksek artış yüzde 3,87 ile giyim ve ayakkabı grubunda yaşandı. Bir önceki yılın aynı ayına göre TÜFE'de en yüksek artış ise yüzde 24,54 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda oluştu. Endekste ki 446 maddeden 280 maddenin ortalama fiyatlarında artış yaşandı.

ÜFE	KASIM 2010 (2003=100)	KASIM 2009 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	-0,31	1,29
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	7,47	5,24
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	8,17	1,51
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	8,27	1,37

TÜFE	KASIM 2010 (2003=100)	KASIM 2009 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,03	1,27
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	6,72	5,96
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	7,29	5,53
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	8,59	6,53

		2010											2009
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE	Bir önceki aya göre değişim	0,58	1,66	1,94	2,35	-1,15	-0,50	-0,16	1,15	0,51	1,21	-0,31	0,66
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	0,58	2,25	4,24	6,69	5,47	4,93	4,77	5,98	6,52	7,80	7,47	5,93
TÜFE	Bir önceki aya göre değişim	1,85	1,45	0,58	0,60	-0,36	-0,56	-0,48	0,40	1,23	1,83	0,03	0,53
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	1,85	3,32	3,93	4,55	4,17	3,59	3,09	3,50	4,77	6,69	6,72	6,53

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

Bütçe Gelirleri Kümülatif Gerçekleşmeleri	Ocak - Ekim (Milyon YTL)			2010 Yılı Bütçe Hedefi
	2009	2010	Artış (yüzde)	
Genel Bütçe Gelirleri	169.980	200.214	17.7	229.947
Vergi Gelirleri	139.163	170.411	22.4	193.324
Gelir, Kar ve Ser. Kazanç üzerinden Alınan Vergiler	44.266	48.636	9.87	59.481
Gelir Vergisi	32.112	33.529	4.41	41.516
Gelir Vergisi Tevkifatı	29.159	30.356	4.10	38.057
Kurumlar Vergisi	12.154	15.106	24.2	17.965
KVK Göre Alınan Geçici Vergi	11.566	14.354	24.1	17.205
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	4.270	4.916	15.1	4.484
Motorlu Taşıtlar Vergisi	4.154	4.771	14.8	4.328
Dahilde Mal ve Hizmetlerden Alınan Vergiler	60.036	75.239	25.3	86.366
Dahilde Alınan KDV	17.173	22.005	28.1	22.636
Özel Tüketim Vergisi	35.494	46.449	30.8	54.631
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergileri	3.468	3.014	-13.0	3.875
Dış Ticaretten Alınan Vergiler	22.988	31.180	35.6	33.134
İthalde Alınan KDV	20.933	28.559	36.4	30.108
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	8.942	8.730	-2.37	6.754
Harcamalar	218.600	230.030	5.22	286.981

EKONOMİK VERİLER

	2009	2008	2007	2006	2005	2004
GSYH (Cari fiyatlarla milyon TL)	953.974	950.534	843.178	758.391	648.932	559.033
GSYH (milyon/dolar)	617.611	742.094	658.786	526.429	481.497	390.387
GSYH (Değişim Hızı sabit fiyatlarla %)	-4.7	0.7	4.7	6.9	8.4	9.4
Kişi başına GSMH (ABD Doları)	8.590	10.376	9.33	6.477	5.008	4.172
Sanayi Üretim Endeksi (2005=100)	103.2	114.3	115.3	107.8	100	
Toplam İhracat (milyon/dolar)	102.129	132.027	107.272	85.535	73.476	63.167
Toplam ithalat (milyon/dolar)	140.926	201.963	170.062	139.576	116.774	97.540
Dış Ticaret Dengesi (milyon/dolar)	-38.797	-69.936	-62.791	-54.041	-43.298	-34.373
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı %	72.5	65.4	63.1	61.3	62.9	64.8
İşsizlik Oranı (%)	14.0	13.5	10.6	9.9	10.3	10.3
Kamu Net Borç Stoku (milyon TL)	309.740	267.990	248.421	258.198	270.275	274.195
İç Borç Stoku (milyon TL)	330.005	274.827	255.310	251.470	244.782	224.483
Türkiye Dış Borç Stoku (milyon/\$)	271.140	277.669	249.386	207.593	169.732	160.980
Merkezi Yönetim Borç Stoku (milyon TL)	441.507	380.321	333.485	345.050	331.520	316.528
Cari İşlemler Dengesi (milyon/dolar)	-13.854	-41.947	-38.311	-32.193	-22.198	-14.431

(Bin YTL)	2010		2009		2008
	05 Kasım	28 Ekim	31 Aralık	30 Ekim	26 Aralık
Emisyon	79.986.962	69.080.801	38.340.278	36.703.857	32.724.754
Para Arzı					
- M1	121.183.979	120.351.067	107.051.398	96.575.059	83.380.932
- M2	552.222.227	550.386.144	494.024.148	471.045.325	434.205.424
- M3	578.988.140	578.303.342	520.674.414	498.363.007	458.383.776
Yurtiçi Kaynaklı TL Mevduat	346.406.286	349.602.028	305.200.507	283.549.533	268.802.517
- Vadeli Tasarruf	223.150.083	221.963.933	197.976.696	190.209.153	184.492.538
- Vadesiz Tasarruf	24.095.486	24.158.025	19.800.398	18.436.572	15.593.007
- Vadeli Ticari	61.301.084	59.842.486	49.438.951	44.032.976	39.693.690
- Vadesiz Ticari	17.163.256	17.988.750	16.761.263	12.896.747	11.511.475
- Resmi Mevduat	20.696.377	25.648.834	21.178.199	17.974.085	17.511.807
Kredi Stoku	403.511.346	397.491.860	305.478.312	290.832.290	278.395.523
- Tüm Banka Kredileri	403.511.346	379.491.860	305.478.312	290.832.290	278.395.523
- M.B. Kredileri	0	0	0	0	0
Bank. El. Tah. ve Bono	245.994.536	244.252.905	237.628.748	228.241.678	171.774.890

Mevzuat Değişiklikleri

- 01.11.2010** - KOBİ'ler İçin Türkiye Finansal Raporlama Standardı Hakkında Tebliğ (Sıra No: 208)
- TÜRMOB Bağımsız Denetim Merkezi Kurulmasına İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ (Seri I, No: 1)
- 10.11.2010** - Dahilde İşleme Rejimi Tebliğinde (İhracat 2006/12) Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat: 2010/15)
- İhracı Yasak ve Ön İzne Bağlı Mallara İlişkin Tebliğde (İhracat 96/31) Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat: 2010/16)
- (Mükerrer)** - 5939 Sayılı Konut Edindirme Yardımı Hak Sahiplerine Ödeme Yapılmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun ve 7/1/2010 Tarihli ve 27455 Sayılı Resmî Gazete'de Yayımlanan Konut Edindirme Yardımı Hak Sahiplerine Ödeme Yapılmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik Hükümlerine Göre Tespit Edilen Hak Sahipleri Listesi
- 11.11.2010** - 2010/1084 Kredi Garanti Kurumlarına Sağlanacak Hazine Desteğine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar
- Bazı Maddelerin İthalatının İzlenmesine İlişkin 2010/20 Sayılı Tebliğde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ
  - İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin 2007/25 Sayılı Tebliğde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ
  - Bazı Tarım Ürünleri İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanmasına İlişkin Tebliğ
- 12.11.2010** - Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 401)
- Çevre Denetimi Yönetmeliği ve Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik Kapsamında Çevre Görevlilerine, Çevre Danışmanlık Kurum ve Kuruluşlarına Yeterlik Verilmesi Hakkında Tebliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ
- 13.11.2010** - Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: IV, No: 49)
- 30.11.2010** - Gümrük Vergisi Askıya Alınması ve Avrupa Birliği Tarafından Tarife Kontenjanı Açılması Planlanan Ürünlere İlişkin Tebliğ (İthalat: 2010/24)

Vergi Takvimi

- 09.12.2010** - 15-30 Kasım Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Bildirimlerin Verilmesi ve Ödenmesi
- 10.12.2010** - 15-30 Kasım Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 15.12.2010** - Kasım 2010 Dönemine Ait Kolalı Gazoz, Alkollü İçecekler ve Tütün Mamullerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Kasım 2010 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Kasım 2010 Dönemine Ait Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin Özel Tüketim Vergisinin (Tescile Tabi Olmayanlar) Beyanı ve Ödemesi
  - Kasım 2010 Dönemine Ait Özel İletişim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Kasım 2010 Dönemine Ait Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Kasım 2010 Dönemine Ait Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi ve Ödemesi
- 20.12.2010** - Kasım 2010 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin EK:4 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Kasım 2010 Dönemine Ait Kolalı Gazozlara İlişkin EK:7 No.lu ÖTV Bildirim Formu
  - Kasım 2010 Dönemine Ait Alkollü İçeceklerle İlişkin EK:8 No.lu ÖTV Bildirim Formu
  - Kasım 2010 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin EK:10 No.lu ÖTV Bildirim Formu
  - Kasım 2010 Dönemine Ait Yarışma ve Çekilişlerle Futbol Müsabakalarına ve At Yarışlarına Ait Müşterek Bahislerle İlgili Veraset ve İntikal Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Kasım 2010 Dönemine Ait Şans Oyunları Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Kasım 2010 Dönemine Ait İlan ve Reklam Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Kasım 2010 Dönemine Ait Müşterek Bahislere İlişkin Eğlence Vergisinin Beyanı ve Ödemesi ile Diğer Eğlence Vergilerine İlişkin Eğlence Vergisinin Ödenmesi
  - Kasım 2010 Dönemine Ait Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Kasım 2010 Dönemine Ait Yangın Sigortası Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 23.12.2010** - Kasım 2010 Dönemine Ait Gelir Vergisi Stopajının Muhtasar Beyanname ile Beyanı
- Kasım 2010 Dönemine Ait Kurumlar Vergisi Stopajının Muhtasar Beyanname ile Beyanı
  - Kasım 2010 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Beyanı
- 24.12.2010** - Kasım 2010 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Beyanı
- 1-15 Aralık Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Bildirimlerin Verilmesi ve Ödenmesi
- 27.12.2010** - 1-15 Aralık Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödemesi
- Kasım 2010 Dönemine Ait Gelir Vergisi Stopajının Ödemesi
  - Kasım 2010 Dönemine Ait Kurumlar Vergisi Stopajının Ödemesi
  - Kasım 2010 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Ödemesi
  - Kasım 2010 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Ödemesi
- 31.12.2010** - Yıllık Gelir Vergisi Beyannamelerinde, Toplam Gelir İçindeki Zirai Kazançları %75 ve Daha Yüksek Oranda Olanlar İçin 2. Taksit Ödemesi
- Kasım 2010 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - 2011 Yılında Kullanılacak Olan Yasal Defterlere İlişkin Açılış Tasdiki
  - SSK (Kasım 2010) Sigorta Primlerinin Ödemesi
  - Bağ-Kur Sigortalılarının Aralık 2009 Sigorta Primi ve Sağlık Sigorta Primlerinin Ödemesi
  - Kasım 2010 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)
  - Kasım 2010 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)

Kasım 2010 Kronoloji

01 Kasım PKK, 31 Ekim'de sona eren eylemsizlik kararını 2011 seçimlerine kadar uzatıldığını açıkladı. Ateşkesin kalıcı barışa dönüşmesi için beş şart ileri süren örgüt, Abdullah Öcalan'ın da sürece dahil edilmesini istedi.

02 Kasım Garanti Bankası'nın yüzde 24.89 hissesini 5.8 milyar dolara İspanyol Banco Bilbao Vizcaya Argentaria aldı.

03 Kasım Genel Sekreter Önder Sav, CHP liderliğine getirdiği Kemal Kılıçdaroğlu'nun kendisini parti yönetiminden sildiğini görünce darbe yapmaya kalktı. Kılıçdaroğlu ise Önder Sav'sız yeni yönetimini açıkladı.

04 Kasım Taksim'de 32 kişinin yaralanmasına yol açan bombalı intihar saldırısını PKK'nın özel kuvveti Kürdistan Özgürlük Şahinleri üstlendi.

05 Kasım Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 14'e karşı 29 oyla Haberal'ı tutuklayan 9 hakimim tazminat ödemesini onayladı.

06 Kasım Hakkari Hartepe'de 6 erin şehit olduğu mayınları döşemekle suçlanan Tuğgeneral Zeki Es tutuklanarak Marmak Askeri cezaevine konuldu.

07 Kasım İstanbul Barosu Başkanlığı'na Doç. Dr. Ümit Kocasakal, 6 bin 80 oyla seçildi.

08 Kasım Enflasyon endişeleri dünyada altına hücum başlattı. Altının Ons fiyatı bin 395 dolara yükseldi.

09 Kasım Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Kraliyet Uluslararası İlişkiler Enstitüsü Chatham House'un 2010 Devlet Adamı ödülünü İngiltere Kraliçesi 2. Elizabeth'in elinden aldı.

10 Kasım Atatürk'ün Diyanet'e verdiği önemi kimseden görmedik sözleri ile dikkatleri çeken Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Bardakoğlu görevinden alındı.

11 Kasım Hükümet KOBİ'lerin finansman sıkıntısını gidermek için 50 bin KOBİ'ye 3 milyar lirayı bulacak kredi desteği verileceğini açıkladı.

12 Kasım Güney Kore'deki G20 zirvesine katılan Erdoğan, Obama ile başbaşa görüşmesinde Füze Savunma Sistemini ele aldılar.

13 Kasım Soruların sızdırıldığı gerekçesiyle yenilenen KPSS Eğitim Bilimleri Sınavında soruların tamamını çözen çıkmayınca ilk sınavda tam puan alanların ifadesinin alınmasına karar verildi.

14 Kasım Son aylarda şiddet eylemlerine hedef olan Irak'lı Hıristiyanlar ülkeyi terk etmeye başladı.

15 Kasım Hükümet, Cumhuriyet tarihinin en büyük borç yapılandırması olarak değerlendirilen düzenlemeyi açıkladı. Tasarı elektrik, su, vergi olmak üzere 300 kalemi içeriyor.

16 Kasım CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Sosyalist Enternasyonel toplantısı için bulunduğu Paris'te partideki değişimle ilgili olarak "Ağaçlar budandıkça daha hızlı gelişir" dedi.

17 Kasım CHP lideri Kılıçdaroğlu, Paris'in dünyaca ünlü Pere Lachaise Mezarlığı'nda Yılmaz Güney ile Ahmet Kaya'nın mazarını ziyaret etti.

18 Kasım İran Cumhurbaşkanı Ahmedinecad, Türkiye'ye kurulacak füze kalkanı sisteminin İran'a tehdit oluşturduğunu düşünmüyoruz dedi.

19 Kasım İflasın eşliğinde dolaşan Yunanistan açıklarını azaltabilmek için yolcu uçakları ile kamu kuruluşlarındaki hisselerini satışa çıkardı.

20 Kasım Füze kalkanı projesi, NATO'nun 28 üyesi tarafından kabul edildi. İran'ın adı tehdit olarak metine konmadı. NATO AB savunma işbirliği konusunda karar alınmadı.

21 Kasım Dokuz günlük bayram tatili, acı bir rekorla bitti. Bayramda trafik kazalarında ölenlerin sayısı 152 oldu.

22 Kasım Moody's'in İrlanda'nın notunu indirebileceğine yönelik açıklamalarının ardından Portekiz ve İspanya'ya yönelik endişeler para piyasalarında dalgalanmalara yol açtı.

23 Kasım Nükleer güce de sahip Kuzey Kore topucusu Sarı Deniz'deki Yeonpyeong adasını bombaladı. Saldırıda iki Güney Kore askeri öldü, 16 asker ile üç sivil yaralandı.

24 Kasım Hükümet YAŞ'ta terfileri yapılmayınca Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'ne başvuran iki tümgeneral ile bir tuğamirali açığa aldı.

25 Kasım Genelkurmay, açığa alınan 3 general için 21 maddelik açıklama yaptı. Açıklama, Başbakanlığın bu 3 generalin emekliliğini istediği, Genelkurmay'ın ise terfi etmeleri için 3 kez karamame hazırladığını ortaya çıkardı.

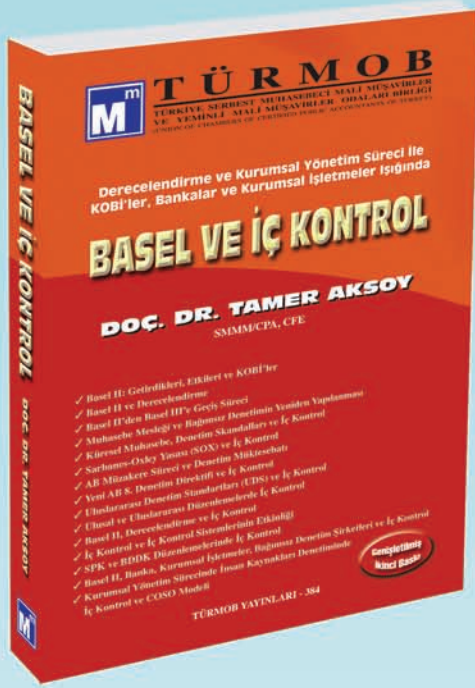
26 Kasım Gençler arasında salgın gibi yayılan çakmak gazı koklamasında 1 yılda 4 kişi hayatını kaybetti. Son olayda 14 yaşındaki lise öğrencisi hayatını kaybetti.

27 Kasım Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ndeki sempozyumda konuşan Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim Kılıç, öğrencilerin yumurtalı protestosu ile karşılaştı.

28 Kasım İstanbul'un simgesi olan 102 yıllık Haydarpaşa Garı'nda çatı onarımı sırasında çıkan yangın tarihi binayı yok olmanın eşiğine getirdi.

29 Kasım Wikileaks, ABD'li diplomatların yaptığı 251 bin yazışmanın henüz binde birini yayınladı ve ortalık karıştı.

30 Kasım Uzan Ailesi'nin Türkiye'den 165 milyar dolar tazminat istediği dava AİHM'de başladı.

30 TL

40 TL

10 TL

20 TL

TEMİN ADRESİ

Gençlik Cad. No: 107 06570 Anıttepe/ANKARA - Tel: (0.312) 232 50 60 (10 Hat) Fax : 232 50 73

E - Ticaret : <http://www.turmoh.org.tr/Eticaret/web/>